

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Bejskach

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bejskach jest gminną jednostką organizacyjną, realizującą zadania własne i zlecone gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 4 005 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Józef Zuwała.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej został powołany na mocy Uchwały Nr X/46/90 Gminnej Rady Narodowej w Bejskach z dnia 16 marca 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bejskach”.

Ośrodek posiada własny REGON 290733226 i NIP 662 15 56 139.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bejskach jest Pani Maria Ziolo.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut stanowiący załącznik do Uchwały XXXIV/240/2018 Rady Gminy Bejsce z dnia 12 marca 2018 roku w sprawie uchwalenia statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bejskach. Na dzień uchwalenia dokumentu publikatory aktów prawnych wymienionych w § 2, w oparciu, o które pracuje Ośrodek były aktualne, ale w trakcie dokonywania jakichkolwiek zmian w Statucie należy je każdorazowo uaktualniać;
- 2) Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2018 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bejskach z dnia 21 marca 2018 roku w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bejskach, a zatwierdzony przez Wójta Gminy Bejsce;
- 3) Uchwałę Nr XXXII/261/2014 Rady Gminy Bejsce z dnia 13 lutego 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania;
- 4) Uchwałę Nr XXXII/260/2014 Rady Gminy Bejsce z dnia 13 lutego 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu

Małgorzata Ziolo

[Signature]

wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

- 5) Uchwałę Nr XXIII/171/2017 Rady Gminy Bejsce z dnia 16 lutego 2017 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz określenia szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od tych opłat, jak również trybu ich pobierania;
- 6) Uchwałę Nr XXVIII/205/2017 Rady Gminy Bejsce z dnia 8 września 2017 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych;
- 7) Uchwałę Nr XVII/117/2016 Rady Gminy Bejsce z dnia 16 czerwca 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bejsce na lata 2016-2023;
- 8) Upoważnienie Nr 1/01/2004 Wójta Gminy Bejsce z dnia 16 maja 2004 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy i używania pieczęci z up. Wójta Gminy;
- 9) Upoważnienie znak: OSO.0052.2.2013 Wójta Gminy Bejsce z dnia 10 stycznia 2013 roku dla pracownika socjalnego na wniosek Kierownika GOPS z dnia 9 stycznia 2013 roku do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w następujących sprawach – przyznawanie zasiłków stałych, celowych, okresowych, świadczeń rzeczowych, kierowanie do DPS i ustalanie odpłatności za pobyt.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 448/2018 z dnia 21 czerwca 2018 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Bogumiłę Niziołek;
2. Barbara Smolanko - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 447/2018 z dnia 21 czerwca 2018 roku, wydanego

Handwritten signature/initials in the bottom left corner.

z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Bogumiłę Niziołek.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bejskach* pod poz. Nr 7.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 27 – 29 czerwca 2018 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2017 roku do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bejskach mieści się w budynku Urzędu Gminy, Bejsce 252, 28-512 Bejsce, tel. 41 35 11 010. Kontrolowana jednostka zajmuje pięć pomieszczeń, usytuowanych na parterze oraz pierwszym piętrze budynku. Dodatkowo Ośrodek może korzystać z sali konferencyjnej. Pomieszczenia, które zajmuje GOPS wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej.

Warunki lokalowe są dobre, dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. (Załącznik nr 1 – protokół oględzin siedziby GOPS w Bejskach).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała i ciężka choroba.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest gotówką w Kasie Banku Spółdzielczego w Bejskach lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bejskach w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy było 4 pracowników, tj. kierownik oraz 3 pracowników socjalnych.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe zgodne z wzorem określonym rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy m.in.: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- **miernik: liczba mieszkańców gminy/**

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $4\ 005/3 = 1\ 335$ osób.

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 1 335 mieszkańców, a w jednostce jest zatrudnionych nie mniej niż 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r. 1769 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Załącznik Nr 3 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) oraz ze sprawozdania MRPiPS – 03 za rok 2017 wynika, że w 2017 roku pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **16 osób**, w tym wszystkie osoby, to osoby samotne. Koszt udzielonej pomocy za 2017 rok wyniósł **106 123 zł**. W roku 2018 do dnia kontroli zasiłek stały otrzymuje **17 osób**. W roku 2017 Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne za 16 osób, a w roku bieżącym do dnia kontroli za 17 osób, czyli za wszystkich stałych zasiłkobiorców.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób pobierających zasiłki stałe, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

Ps.5010.265.2016; Ps.5010.2013.2016; Ps.5010.84.2015; Ps.5010.218.2015;
Ps.5010.221.2015; Ps.5010.162.2017; 000008-221-01; Ps.5010.211.2015; Ps.5010.248.2016.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonej imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych, wydanych na zasiłki stałe odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego oraz rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały w podstawie prawnej z aktualnymi publikatorami. W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano również upoważnienie Kierownika GOPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

Nadmienić należy, że w podstawie prawnej czterech skontrolowanych decyzji (z 2014 i 2015 roku) przywołano ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a w postanowieniu tych decyzji wpisano informację o objęciu świadczeniobiorcy ubezpieczeniem zdrowotnym. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem

niezasadnym jest przywoływanie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w podstawie prawnej decyzji, a informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem, co w pozostałych sprawdzonych decyzjach zostało prawidłowo zastosowane.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia i okres, na jaki zostało ono przyznane oraz miejsce i datę wypłaty zasiłku. Zaznaczyć należy, że w trzech decyzjach odnotowano brak terminu wypłaty świadczenia.

Zespół kontrolny odnotował, że trzem sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym na zasiłki stałe, których termin wypłaty świadczenia przypadał przed dniem uprawomocnienia decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W październiku 2015 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i wydano decyzje zmieniające. W trzech sprawdzonych decyzjach zmieniających wysokość zasiłku stałego nie przywołano w podstawie prawnej art. 163 k.p.a., na mocy którego organ może uchylić lub zmienić decyzję.

Decyzje o przyznaniu pomocy przekazywane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub odbierane były osobiście przez osoby zainteresowane.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Zał. Nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) oraz ze sprawozdania MRPiPS - 03 za rok 2017 wynika, że w roku 2017 pomocą okresową objęto **12 osób** (37 osób w rodzinach) na łączną kwotę **17 556 zł**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie. W roku 2018 do dnia kontroli świadczenie okresowe przyznano dla **7 osób** (24 osoby w rodzinach). Wysokość wypłacanych zasiłków była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

Ps.5011.29.2018; Ps.5011.186.2017; Ps.5011.116.2017; Ps.5011.3.2018; Ps.5011.55.2018; Ps.5011.232.2017; Ps.5011.60.2017; Ps.5011.86.2017; Ps.5011.67.2018; Ps.5011.83.2018.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przytoczone zostały z datą ich wydania oraz aktualnymi publikatorami.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanej pomocy, okresie na jaki została udzielona, powodzie przyznania wsparcia oraz o miejscu i terminie realizacji świadczenia. W miejscu tym informowano stronę, że wypłata nastąpi gotówką lub przelewem na konto po upływie 14 dni, licząc od następnego dnia po otrzymaniu decyzji lub w następnym dniu po doręczeniu do GOPS oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

Ze skontrolowanych akt wynika, że po wpływie wniosku o pomoc, pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się m.in.: zaświadczenia o aktualnych dochodach, zaświadczenia z PUP, z Urzędu Gminy, oświadczenia klientów.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2017 oraz z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS wynika, że pomocą w tym zakresie objęto ogółem **142 osoby**. Całkowity koszt Programu za

Handwritten signature/initials in the bottom left corner.

Handwritten signature/initials in the bottom right corner.

rok 2017 wyniósł **47 909 zł**, w tym dotacja **28 745 zł** i środki własne **19 164 zł**. Pomoc w formie posiłków otrzymało **ogółem 71 osób**, w tym 29 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 43 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej i 2 pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej. W 2017 roku Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku celowego **42 osoby** (95 osób w rodzinach) **oraz 2 osoby** (8 osób w rodzinach) świadczeniem rzeczowym. W roku bieżącym do dnia kontroli dożywianiem objętych jest **55 dzieci** z 33 rodzin i **2 osoby dorosłe**, a zasiłek celowy w ramach Programu przyznano dla **20 osób** z 20 rodzin.

Dożywianie prowadzone w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Bejsce:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Samorządowa Szkoła Podstawowa w Bejskach	29	4,00 zł	jedno danie gorące
2.	Samorządowa Szkoła Podstawowa w Dobiesławicach	23	4,00 zł	jedno danie gorące
3.	Publiczne Gimnazjum w Czyżowicach	1	4,00 zł	jedno danie gorące
	Razem	53		

Pozytywnym jest fakt, że w placówkach oświatowych na terenie Gminy Bejsce dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr: Ps.5023.109.2018; Ps.5023.72.2018; Ps.5023.227.2017; Ps.5023.24.2018; Ps.5023.110.2018; Ps.5023.225.2017; Ps.5023.141.2017; Ps.5023.165.2017; Ps.5023.180.2017; Ps.5023.175.2017 *oraz* losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach: Ps.5023.176.2017; Ps.5023.134.2017; Ps.5023.272.2017; Ps.5023.286.2017; Ps.5023.279.2017; Ps.5023.149.2017; Ps.5023.142.2017; Ps.5023.278.2017; Ps.5023.246.2017; Ps.5023.270.2017.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem i datą wydania. W podstawie prawnej decyzji, u osób, u których dochód wynosił powyżej 100 % do 150 % ustawowego kryterium dochodowego przytoczono także Uchwałę XXXII/260/2014 Rady Gminy Bejsce z dnia 13 lutego 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. W podstawie prawnej decyzji przywołano również upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Wymienione powyżej akty prawne widniały w podstawie prawnej z aktualnymi publikatorami, z wyjątkiem Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku, która w większości skontrolowanych decyzji przywołana została z nieaktualnym publikatorem. Ponadto w sprawdzonych decyzjach, wydanych na posiłek w podstawie prawnej widniał art. 48 ust. 1, 4 oraz 5 ustawy o pomocy społecznej, a winien być tylko art. 48, gdyż w obecnym systemie prawnym w artykule tym brak jest ustępów.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, dzienny koszt posiłku, typ posiłku, liczbę dni w tygodniu oraz realizatora. W zasiłkach celowych w miejscu tym wpisywano kwotę zasiłku, miesiąc, na jaki świadczenie przyznano oraz sposób realizacji.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Decyzje, których termin realizacji był przed terminem ich uprawomocnienia posiadały rygor natychmiastowej wykonalności, który nadany został poprzez przywołanie w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., informowanie strony o tym fakcie w sentencji decyzji, w uzasadnieniu zastosowanie zapisu, że decyzji nadano decyzji rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Bejskach przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału. Zgodnie z art. 41 ust.1 cytowanej wyżej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 3 pkt 18 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) kontrolowana jednostka, w roku 2017 udzieliła **15 osobom** zasiłków celowych i dla **12 osób** specjalnych zasiłków celowych. W roku 2018 do dnia kontroli zasiłki celowe otrzymało **12 osób** oraz **5 osób** specjalne zasiłki celowe.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

zasiłki celowe:

Ps.5012.38.2017; Ps.5012.56.2018; Ps.5020.14.2018; Ps.5012.131.2017; Ps.5012.21.2018;
Ps.5012.19.2018; Ps.5012.76.2018; Ps.5012.56.2017; Ps.5012.63.2017.

Specjalne zasiłki celowe:

Ps.5012.49.2018; Ps.5023.111.2018; Ps.5012.240.2017; Ps.5012.217.2017;
Ps.5012.226.2017; Ps.5012.50.2018; Ps.5012.80.2018; Ps.5012.215.2017.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny, m.in.: odcinki rent lub emerytur, zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia za pracę, zaświadczenia o wysokości pobieranych świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, karty leczenia szpitalnego, decyzje ZUS, KRUS, faktury za zakup leków lub opału i oświadczenia klientów.

Pomoc w formie zasiłków celowych, w tym specjalnych przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz

kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały w podstawie prawnej z datą wydania oraz aktualnym publikatorem. W podstawie prawnej decyzji przywołano również upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe prawidłowo przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy.

Pomoc przyznano prawidłowo - od miesiąca złożenia wniosku - zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W sentencji sprawdzonych decyzji odnotowano czas, miesiąc, na który udzielono pomocy, cel, kwotę zasiłku oraz miejsce i termin realizacji świadczenia. W miejscu tym najczęściej informowano stronę, że wypłata nastąpi gotówką lub przelewem na konto po upływie 14 dni, licząc od następnego dnia po otrzymaniu decyzji lub w następnym dniu po doręczeniu do GOPS oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania, z którego to prawa często klienci korzystali. Zaznaczyć należy, że w postanowieniu pięciu sprawdzonych decyzji, wydanych na specjalne zasiłki celowe stwierdzono brak celu na jaki przyznano pomoc.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że decyzjom, których termin realizacji przypadał przed dniem ich uprawomocnienia nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniu decyzji strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bejskach w okresie objętym kontrolą nie realizował usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Z wyjaśnienia Kierownika Ośrodka (Zał. Nr 4) wynika, że usługi nie są świadczone, gdyż w chwili obecnej brak jest zainteresowania taką formą pomocy w środowisku. Kontrolowana jednostka posiada Uchwałę Nr XXIII/171/2017 Rady Gminy Bejsce z dnia

Handwritten signature

Handwritten signature

16 lutego 2017 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz określenia szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od tych opłat, jak również trybu ich pobierania, a w budżecie są zagwarantowane środki finansowe na ten cel. W przypadku wystąpienia potrzeby świadczenia usług opiekuńczych, ta forma wsparcia zostanie przyznana klientowi.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2017 i 2018 do dnia kontroli, Ośrodek opłaca za pobyt 9 mieszkańców gminy w dps, a koszt ich pobytu w placówkach tych w roku 2017 wyniósł 244 813 zł (dane ze sprawozdania MRPiPS – 03 za rok 2017).

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych. W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m. in. na: udzielaniu klientom wskazówek, informacji i pomocy w rozwiązywaniu ich trudnych sytuacji życiowych, prowadzeniu rozmów wspierających i motywujących do zmiany trudnej sytuacji, monitorowaniu sytuacji w rodzinach z problemami, u osób starszych, niepełnosprawnych, samotnych, pobudzaniu aktywności społecznej i inspirowaniu do działań samopomocowych, motywowaniu do aktywnego poszukiwania pracy, rejestracji w PUP, motywowaniu do podjęcia leczenia u specjalisty, leczenia odwykowego, interwencji w sytuacjach kryzysowych, poradnictwie dotyczącym udzielania pomocy przez różnego rodzaju instytucje,

*Shul
Szymon*

JK

współpracy z Policją, służbą zdrowia, sądami, kuratorami, placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni kontrolowanego Ośrodka wykorzystują kontrakt jako instrument pracy socjalnej, w 2017 roku zawarli 20 kontraktów socjalnych z klientami pomocy społecznej, w 2018 roku do dnia kontroli 9 kontraktów. Kontrakty socjalne najczęściej dotyczyły poprawy sytuacji materialnej, życiowej poprzez znalezienie zatrudnienia, podwyższenia samooceny i poczucia własnej wartości, poszukiwania ofert pracy.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w GOPS w Bejskach ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego przyznawano celowo i zasadnie.

W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia lekarskie, oświadczenia klientów, faktury za zakupione lekarstwa, opał.

Warunki lokalowe GOPS w Bejskach są dobre, klienci mają możliwość przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Na dzień uchwalenia Statutu publikatory aktów prawnych wymienionych w § 2 dokumentu, w oparciu, o które pracuje Ośrodek były aktualne, ale w trakcie dokonywania jakichkolwiek zmian w Statucie należy je każdorazowo uaktualniać.

Nie wnosi się zastrzeżeń do Regulaminu Ośrodka.

Kierownik i pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, w Ośrodku zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy i na jednego pracownika przypada 1 335 mieszkańców.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Nadmienić należy, że w podstawie prawnej czterech skontrolowanych decyzji na zasiłki stałe (z 2014 i 2015 roku) przywołano ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a w postanowieniu tych decyzji wpisano informację o objęciu świadczeniobiorcy ubezpieczeniem zdrowotnym. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w podstawie prawnej decyzji, a informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem, co w pozostałych sprawdzonych decyzjach zostało prawidłowo zastosowane.

Ponadto w trzech sprawdzonych decyzjach zmieniających wysokość zasiłku stałego nie przywołano w podstawie prawnej art. 163 k.p.a., na mocy którego organ może uchylić lub zmienić decyzję.

Zespół kontrolny odnotował, że w podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych, wydanych w zakresie pomocy społecznej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych, wyjątkiem była Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku, która w większości skontrolowanych decyzji z Programu dożywiania przywołana została z nieaktualnym publikatorem.

Dodatkowo w sprawdzonych decyzjach, wydanych na posiłek w podstawie prawnej widniał art. 48 ust. 1, 4 oraz 5 ustawy o pomocy społecznej, a winien być tylko art. 48, gdyż w obecnym systemie prawnym w artykule tym brak jest ustępów.

Zespół inspektorów stwierdził, że w postanowieniu pięciu sprawdzonych decyzji, wydanych na specjalne zasiłki celowe stwierdzono brak celu na jaki przyznano pomoc.

W postanowieniu decyzji przyznających wszystkie formy pomocy podawano sposób i termin wypłaty świadczeń (w trzech sprawdzonych decyzjach, wydanych na zasiłki stałe odnotowano brak terminu wypłaty świadczenia). W miejscu realizacji świadczeń informowano stronę, że wypłata nastąpi gotówką lub przelewem na konto w ściśle określonym dniu, po upływie 14 dni, licząc od następnego dnia po otrzymaniu decyzji lub w następnym dniu po doręczeniu do GOPS oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzone decyzje (ze ściśle określonym dniem realizacji), których termin wypłaty świadczenia czy realizacji posiłku przypadają przed dniem uprawomocnienia decyzji, nadany miały prawidłowo rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego,

w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Gminy Bejsce dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Zaznaczyć należy, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bejskach w okresie objętym kontrolą nie realizował usług opiekuńczych. Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że usługi nie są świadczone, gdyż w chwili obecnej brak jest zainteresowania taką formą pomocy w środowisku. Kontrolowana jednostka posiada Uchwałę w sprawie usług opiekuńczych, a w budżecie zagwarantowane są środki finansowe na ten cel. Z uwagi na ten fakt, w przypadku wystąpienia potrzeby świadczenia usług opiekuńczych, ta forma wsparcia zostanie przyznana klientowi.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek w kontrolowanym okresie wykorzystuje kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej, gdyż w 2017 roku pracownicy socjalni zawarli 20 kontraktów socjalnych, a w 2018 roku do dnia kontroli 9 kontraktów.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracownika socjalnego.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń

zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543 ze zm.).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej GOPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
4. Wyjaśnienia Kierownika GOPS dot. usług opiekuńczych.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Smolanko

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Bejskach 28-512 Bejsce
pow. kazimierski, woj. świętokrzyskie
NIP 662-15-56-139 tel. (041) 35 11 010 w. 26

Ze strony kontrolowanej:

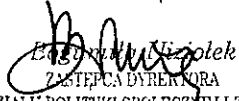
Kierownik
... Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Marla Złoto

Kielce, dnia 19 lipca 2018 r.

Data: 26.07.2018r.

Zapoznałam się z treścią protokołu

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Ewa Duda
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce